

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลบึงนาเรียง
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวชัชชา อุทุมภา
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลของตำบลบึงนาเรียง อำเภอยักษ์เม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในตำบลบึงนาเรียงดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

นางณัฐนิชา ภูกิ่งหิน
เลขานุการศูนย์บริการฯ ตำบลบึงนาเรียง
สำนักงานเกษตรอำเภอยักษ์เม็ก

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๒
๑.๔ ด้านการ/เมืองการปกครอง	๒
๑.๕ สภาพสังคม	๒
๑.๖ บริการพื้นฐาน	
๑.๖.๑ การคมนาคม	๓
๑.๖.๒ การโทรคมนาคม	๓
๑.๖.๓ การไฟฟ้า	๓
๑.๖.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๓
๑.๖.๕ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	๓
๑.๗ ระบบเศรษฐกิจ	๓
๑.๘ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	
๑.๘.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาค เกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย	๓
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบึงนาเรียง	๕
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	
๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	๕
๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๐
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๑๒
๓.๒ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๓
๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑๘
๓.๕ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๒๑

บทที่ 1

1. ข้อมูลสภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง ลักษณะที่ตั้ง / อาณาเขต และเขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทางประมาณ 52 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ 523 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 17,385ไร่ หรือประมาณ 27.816 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศตะวันออกติดกับตำบลหัวหิน	อำเภอห้วยเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศเหนือติดกับตำบลหนองกุงศรี	อำเภอหนองกุงศรี	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตกติดกับตำบลห้วยเม็ก	อำเภอห้วยเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้ติดกับตำบลบึงนาเรียง	อำเภอห้วยเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์

จำนวนหมู่บ้านองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง ประกอบด้วยหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน

- หมู่ที่ 1 บ้านน้อยนางนวล ประชากร 532 คน ชาย 264 คน หญิง 268 คน
- หมู่ที่ 2 บ้านนาสีนวล ประชากร 836 คน ชาย 411 คน หญิง 425 คน
- หมู่ที่ 3 บ้านยางเนียม ประชากร 617 คน ชาย 301 คน หญิง 316 คน

หมู่ที่ 4 บ้านแสงจันทร์	ประชากร 464 คน	ชาย 219 คน	หญิง 245 คน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองแสง	ประชากร 546 คน	ชาย 275 คน	หญิง 271 คน
หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว	ประชากร 587 คน	ชาย 281 คน	หญิง 306 คน
หมู่ที่ 7 บ้านบึงนาเรียง	ประชากร 393 คน	ชาย 188 คน	หญิง 205 คน

1.2.สภาพภูมิประเทศ

เป็นที่ราบสูง พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตร

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง ประกอบด้วย 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เดือนพฤษภาคมอากาศร้อนจัดในเดือน เมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม โดยฝนจะตกชุกในช่วงเดือน กันยายน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์ อากาศทั่วไปจะหนาวเย็น และหนาวจัดในช่วงเดือนธันวาคม - เดือนมกราคม

1.4 ด้านการเมือง/การปกครอง/ประชากร

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวน หลังคา เรือน	ชาย	หญิง	รวม	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน
บ้านน้อยนางนวล	1	98	264	268	532	นายอำพร สิห์อ่อน
บ้านนาสีนวล	2	150	411	425	836	นายทองพูน สมมิตร
บ้านยางเนียม	3	127	301	306	617	นายพรมมา พลดี
บ้านหนองแสง	4	112	219	245	464	นายสมบัติ ภทองนาค
บ้านแสงจันทร์	5	128	275	271	546	นายธีรพล พงษ์หนองพอ(กำนัน)
บ้านหนองบัว	6	155	281	306	587	นายบวร สิงธิมาศ
บ้านบึงนาเรียง	7	97	188	205	393	นายทองเพชร จรทะผา
รวม	7	867	1939	2026	3975	

1.5.สภาพทางสังคม

1.5.1 การศึกษา

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จำนวน 3 แห่ง

1. วัดมูจจรินทาราม บ้านหนองบัว หมู่ 6 จำนวนนักเรียน 80 คน
ครูพี่เลี้ยง 4 คน

1.5.2 วัดบุปผานาสีนวล บ้านนาสีนวล หมู่ 2 จำนวนนักเรียน 40 คน
ครูพี่เลี้ยง 2 คน

1.5.3 วัดเพิ่มวิสัยยางเนียม บ้านยางเนียม หมู่ 3 จำนวนนักเรียน 45 คน
ครูพี่เลี้ยง 4 คน

- โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง
- โรงเรียนหนองบัววิทยาเสริม (เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา)

1.6.ระบบบริการพื้นฐาน

1.6.1 การคมนาคมองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง การคมนาคมทางบก ถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง ถนนภายในหมู่บ้านยังต้องปรับปรุงซ่อมแซม

1.6.2 การโทรคมนาคม

- มีบริการอินเทอร์เน็ตตำบล	1	แห่ง
มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ	10	แห่ง
- ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง	1	แห่ง

1.6.3 การไฟฟ้า

ทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้

1.6.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ/ลำห้วย	3	แห่ง
หนองน้ำและอื่น ๆ	8	แห่ง

1.6.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	16	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	8	แห่ง
บ่อยก	16	แห่ง

1.7 ระบบเศรษฐกิจ

1.7.1 อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำนา และทำไร่ พืชไร่ที่ปลูกมากคือ อ้อย มันสำปะหลัง อาชีพเสริมนอกจากการทำนา คือ ปลูกถั่วลิสง ปลูกแตงกวา ปลูกเห็ดฟาง เลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหารและจำหน่าย ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพรับราชการ แยกเป็น

1.7.2 หน่วยธุรกิจ

- ปั้มน้ำมันขนาดกลาง	3	แห่ง
- โรงสี	18	แห่ง
- ขนาด 3 ลูกหิน	3	แห่ง
- ขนาด 2 ลูกหิน	6	แห่ง
- ขนาด 1 ลูกหิน	9	แห่ง

1.7.3 กลุ่มอาชีพ

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลบึงนาเรียง
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนถั่วตัด บ้านน้อยนางนวล
- กลุ่มแปรรูปอาหาร บ้านนาสีนวล
- กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ 5 ตำบลบึงนาเรียง

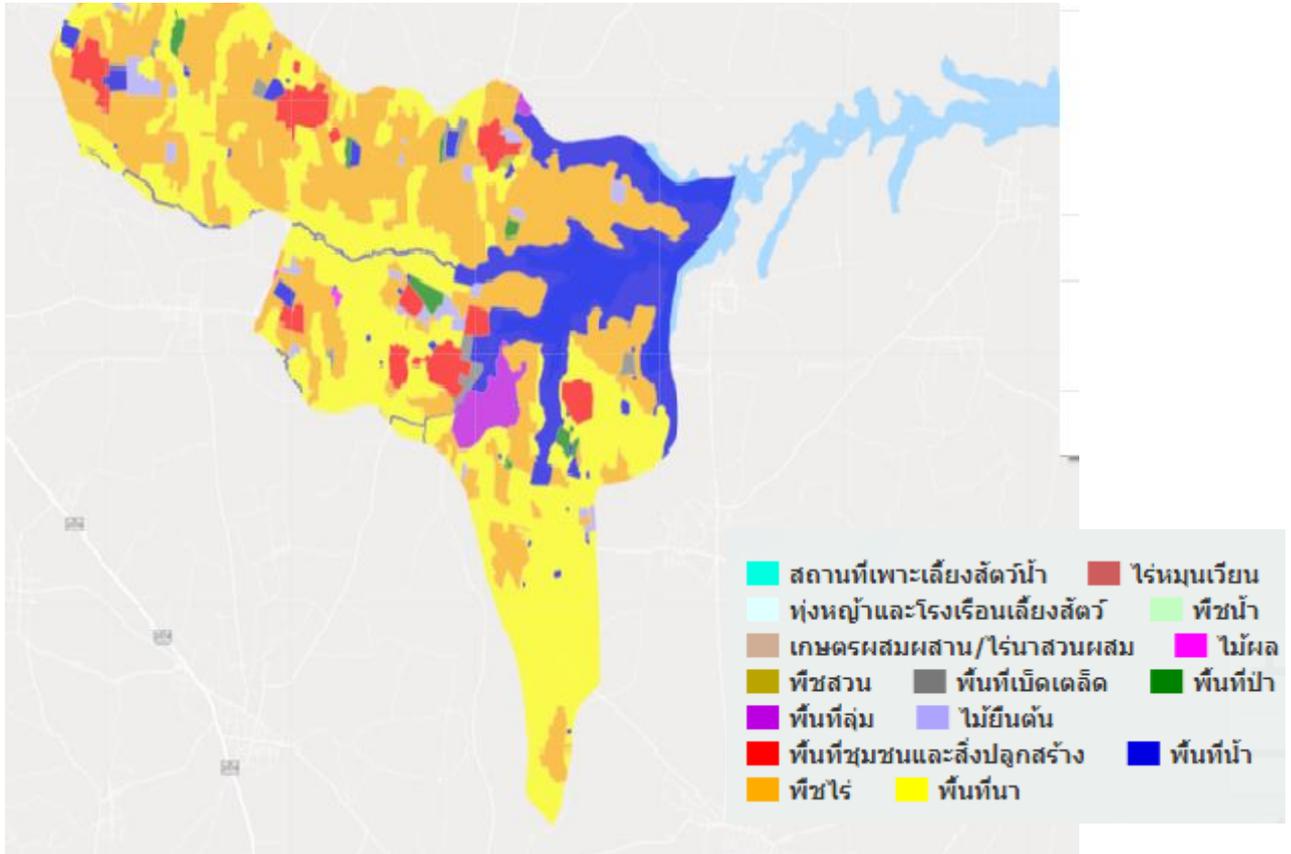
1.7.4 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ประชาชนตำบลบึงนาเรียงได้สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอีสาน(ฮีตสิบสองคองสิบสี่)

1.7.5 ทรัพยากรธรรมชาติ

ที่สาธารณประโยชน์โคกเหมือดแอ่ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ จำนวน 108 ไร่ ใช้เป็นทำเลเลี้ยงสัตว์ และการหาของป่าสำหรับประชาชนในเขตพื้นที่

1.8 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ที่ดิน			
ต.บึงนาเรียง: รวมเนื้อที่ 15610 ไร่			
ขอบเขต	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่นา	6054	38.78
ต.บึงนาเรียง	พืชไร่	5487	35.15
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่น้ำ	2492	15.96
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	726	4.65
ต.บึงนาเรียง	ไม้ยืนต้น	282	1.8
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่ลุ่ม	268	1.71
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่ป่า	144	0.92
ต.บึงนาเรียง	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	134	0.85
ต.บึงนาเรียง	พืชสวน	12	0.07
ต.บึงนาเรียง	ไม้ผล	11	0.07
แหล่งข้อมูล			
ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2558 - 2559)			

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบึงนาเรียง

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑)สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

(๑) Smart Farmer, YSF, ที่มีความรู้ความชำนาญ/เครือข่าย

๑.๑ เกษตรกรต้นแบบ smart farmer ในตำบลบึงนาเรียง มีจำนวน ๗ คนซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี ได้แก่

๑.๒ Young smart farmer ๑ คน คือนายพชร จรรย์นันทน์ หมู่ ๕ เกษตรกรต้นแบบด้านการเพิ่มผลผลิต การปรับปรุงดิน/การให้น้ำแนวคิดเน้นการบำรุงดิน เป้าหมาย – ความต้องการ ทดสอบการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ควรปรับปรุงดินอย่างไร และควรใช้อัตราปุ๋ยเคมี เท่าใด เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง และดินมีความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืนเทคโนโลยีในแปลงต้นแบบเน้นการปรับปรุงบำรุง

๑.๓ ศพก.เครือข่าย นางวรรณสา สหายกลิ่น ที่อยู่ หมู่ ๓ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ เกษตรกรต้นแบบด้านการผสมผสาน ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก มีการบันทึกบัญชีครัวเรือน

๑.๔ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนถั่วตัด บ้านน้อยนางนวล หมู่ ๑ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการเพิ่มมูลค่าถั่วลิสง และสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่ม

๑.๕ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้เองและจำหน่ายให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

๑.๕ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๕ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อไป

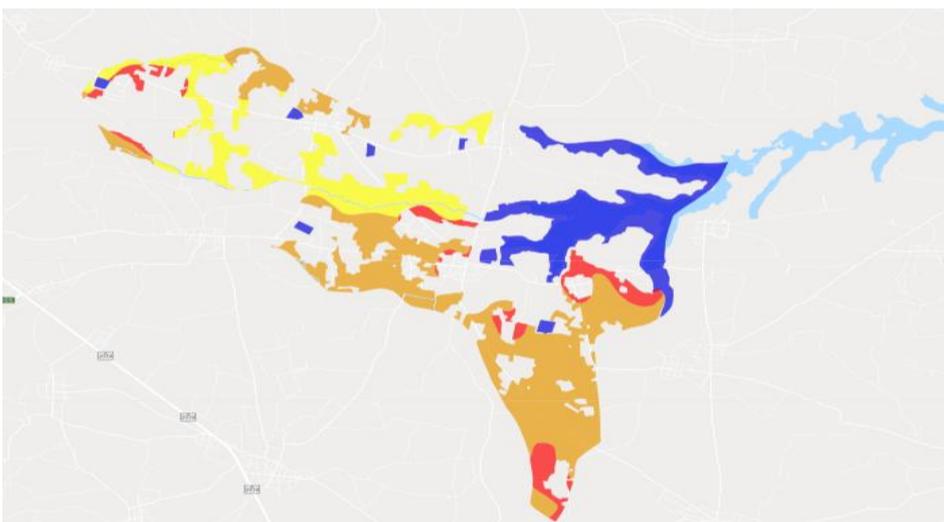
๒) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ปลูกอ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ตามลำดับ อาชีพเสริม รับจ้างทางด้านการเกษตร ปลูกถั่วลิสง ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักๆ คือข้าว รองลงมาได้แก่ อ้อย,มันสำปะหลัง,ประมง

(๑) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๑ข้าว

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

พื้นที่นาข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ			
ต.บึงนาเรียง: รวมเนื้อที่ 5,417 ไร่			
ขอบเขต	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ต.บึงนาเรียง	เหมาะสมปานกลาง	1501	27.71
ต.บึงนาเรียง	เหมาะสมเล็กน้อย	3285	60.64
ต.บึงนาเรียง	ไม่เหมาะสม	631	11.64
แหล่งข้อมูล			
*พื้นที่ปลูกนอกเขตป่าตามกฎหมาย			
ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2557)			

นอกจากนี้ยังมีผลการดำเนินงานโครงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๔/๖๕ ตำบลบึงนาเรียง พบว่ามีเกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน ๖๗๕ ครัวเรือน พื้นที่ ๖,๑๓๒ ไร่

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๑๓๒ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ ในพื้นที่ตำบลบึงนาเรียง มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ จำนวน ๒,๗๕๙,๔๐๐ กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย ๔๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

ปฏิทินการปลูกหรือการผลิต ปี ๒๕๖๔/๖๕

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ไถกลบตอฟางข้าว											←→	
๒. นำปุ๋ยหมักแห้ง ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงนาหลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เหลือตอซังข้าวไว้ หรือนำปุ๋ยหมักแห้งไปขยาย ๒๔ ชั่วโมงในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงแล้วทำการไถกลบ	←→											←→
๓. หว่านปุ๋ยหมักแห้งหลังจากฝนตกครั้งแรกในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (ในกรณีที่ไม่สามารถหว่านตามกำหนดเวลาในช่วงแรกได้)				←→								
๔. ขยายน้ำหมักชีวภาพนำไปฉีดพ่นใส่ต้นหญ้าแล้วทำการไถ												

←→

กลบ (น้ำหมักชีวภาพ ๒ช้อนโต๊ะ + กากน้ำตาล ๒ช้อนโต๊ะ + น้ำ ๑ ลิตร)													
๕. ทำการไถ-คราดดิน-ปักดำ								←→					
๖. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นอีกครั้ง ห่างจากช่วงแรก ๓๐วัน									←→				
๗. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตและเตรียมจัดทำปุ๋ยหมักแห้งไว้ใช้ในฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป												←→	

ขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการพรวน

๑. หว่านปุ๋ยหมักแห้งลงในนาภายหลังจากการเก็บเกี่ยว
๒. เดือนธันวาคม-มกราคม ใช้ปุ๋ยหมักแห้งในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ แล้วทำการไถกลบ
๓. ถ้าไม่ได้หว่านในช่วงหลังจากการเก็บเกี่ยว ให้มาหว่านในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่
๔. เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ขยายน้ำหมักชีวภาพ ฉีดพ่นใส่หญ้าแล้วไถกลบโดยใช้ น้ำ ๔ ลิตร/ไร่ (ใช้น้ำหมักชีวภาพปีละ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาลปีละ ๒ ช้อนโต๊ะ)

การเตรียมต้นกล้าสำหรับปลูก

๑. แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๑๕ กิโลกรัม/ไร่ ในน้ำหมักชีวภาพ (โดยใช้น้ำ ๑ ลิตร เติมน้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ) แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวนาน ๓๐ นาที
๒. นำพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงที่เตรียมเพาะกล้า เมื่อครบอายุ ๕ วัน ให้หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐ กิโลกรัม/ไร่
๓. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นโดยใช้ น้ำ ๔ ลิตร (ใช้น้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ)
๔. เมื่อต้นกล้าอายุได้ ๒๐ วัน หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นตามอัตราส่วนในข้อ ๓ เพื่อกระตุ้นให้ต้นกล้าแข็งแรงและถอนง่าย
๕. ดูแลระดับน้ำให้สูงขึ้นตามอายุของต้นกล้า คือ ๓-๔-๘ เซนติเมตร เมื่อครบ ๒๐-๒๕ วัน เริ่มถอนกล้าไปปักดำได้

ต้นทุนการผลิตข้าวแยกประเภท/รายการ

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี (เฉลี่ย)

๑. ค่าเมล็ดพันธุ์	๓๑๕	บาท
๒. ค่าเตรียมดิน	๘๕๐	บาท
๓. ค่าปุ๋ยเคมี	๘๕๐	บาท
๔. ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช	๔๐๐	บาท
๕. ค่าปลูก ดำ หว่าน	๔๕๐	บาท
๖. ค่าจ้างเกี่ยวข้าว ฟาด ฟัด	๗๐๐	บาท
๗. ค่าขนข้าวลาน และฉาง	๔๐๐	บาท

๘. ค่าน้ำมันตัดหญ้า ฉีด พ่น	๒๙๐	บาท
รวม	๔,๒๕๕	บาท

๒.๑.๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๖ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ	- ใสปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลุกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	หมู่ ๑-๗	หมู่ ๑-๗
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)				

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒.๑ ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจตุรรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว 	หมู่ ๑,๒,๓,๔,๕,๗	หมู่ ๑,๒,๓,๔,๕,๗
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลบึงนาเรียง ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลศรีสุข อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวเยอะ ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการ แปรรูป</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ค่อนข้างมาก</p> <p>๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้ เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรกรมให้ความรู้เรื่องการ จัดรูปที่ดินให้เหมาะสม</p> <p>๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิต ข้าว</p> <p>๔. พื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การ เพาะปลูก</p>	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว (S๑+O๒)</p> <p>๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อ เพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓)</p> <p>๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่ เหมาะสม (S๑+O๒)</p>	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>๑. การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจาก ข้าว (W๑+O๓)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง</p> <p>๓. ภาวะแห้งแล้ง</p>	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <p>๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภค โดยตรง) (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)</p>	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้าง อาชีพเสริม เช่น การปลูกพืช อายุสั้น (W๑+T๒)</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว
- ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
- ๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

- ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
- ๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกถั่วลิสงหลังนา

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว

โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

2.3 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผลผลิตจากข้าว

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มการแปรรูปสินค้า

โครงการที่ ๒ การแปรรูปถั่วลิสง

2.4 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดลอกหนองน้ำ/สระน้ำในหมู่บ้าน

โครงการที่ ๒ ขุดเจาะบ่อบาดาลในไร่นา

โครงการที่ ๓ โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ

โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว

1. ชื่อโครงการ   โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว

2. ภายใต้อำนาจ   - แผนงานการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

3. หลักการและเหตุผล

พืชผักที่ประชากรของตำบลบึงนาเรียงบริโภคส่วนใหญ่นำเข้าจากแหล่งผลิตนอกชุมชน ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อการค้าไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงดังกล่าว อีกทั้งเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการจังหวัดกาฬสินธุ์ คนดี สุขภาพดี รายได้ดี และก่อประโยชน์ดังนี้

1. ผักสวนครัวปลูกง่าย ลงทุนน้อย ให้ผลผลิตตลอดปี มีผักสดประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน (ควรบริโภคผักวันละประมาณ 200 กรัม เพื่อให้ร่างกายได้รับแร่ธาตุและวิตามินอย่างเพียงพอ) มีคุณค่าทางอาหารสูง ปลอดภัยจากสารเคมี และใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์

2. ปัจจุบันในภาวะเศรษฐกิจของประชาชนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดภาวะเงินเฟ้อ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนประสบปัญหา รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย การปลูกผักสวนครัวจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว

3. มีรายได้เสริมจากการขายผลผลิต เกษตรกรที่มีรายได้น้อย รวมทั้งผู้ว่างงาน ได้มีโอกาสผลิตผักเพื่อบริโภคในครัวเรือนขั้นพื้นฐาน เมื่อเกิดทักษะในการปฏิบัติ มีความชำนาญสามารถนำไปเป็นอาชีพที่ถาวรได้ในอนาคต สามารถช่วยจุนเจือฐานะทางครอบครัว

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อลดความเสี่ยงจากการบริโภคผักที่ใช้สารเคมี

4.2 เพื่อลดรายจ่ายของครัวเรือน

4.3 เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชน

5. เป้าหมาย

คัดเลือกครัวเรือนต้นแบบ หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7 จำนวน 60 ราย

6. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2566-2570

8. แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ปริมาณ หน่วยวัด	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี 2566-2570												
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1	ประชุมชี้แจงโครงการ	1 ครั้ง				↔									
2	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	1 ครั้ง			↔										
3	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-					↔								
4	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอด ความรู้และปัจจัยการผลิต	-						↔							
5	ถ่ายทอดความรู้และมอบปัจจัยการผลิต เกษตรกร	1 ครั้ง							↔						
6	ติดตาม/สรุปผลการดำเนินงาน	1 ครั้ง								↔					

9. วิธีการดำเนินงาน

9.1 รายละเอียดโครงการ

1.) กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกผักสวนครัว สำหรับเกษตรกร จำนวน 60 ราย
วิทยากรและผู้สังเกตการณ์ จำนวน 5 ราย รวม 65 ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 65 รายๆละ 100 บาท จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 6,500 บาท

- ค่าเอกสารและเข้าเล่มเอกสารในการฝึกอบรม จำนวน 60 เล่มๆละ 40 บาท เป็นเงิน 2,400 บาท

- ค่าเพิ่มใส่เอกสาร,ปากกา,ดินสอ จำนวน 60 ชุดๆละ 40 บาท เป็นเงิน 2,400 บาท

- ค่าป้ายไว้นิลชื่อโครงการ ขนาด 1.5*3 ตารางเมตรละ 200 บาท เป็นเงิน 900 บาท

- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ 600 บาท จำนวน 4 ชั่วโมง เป็นเงิน 2,400 บาท

- ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรมและผู้สังเกตการณ์ จำนวน 65 คน อัตราคนละ 50 บาท เป็นเงิน 3,250 บาท

- ค่าเช่าและจัดสถานที่พร้อมเครื่องเสียง จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 2,500 บาท

2.) กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าเมล็ดพันธุ์ผักแบบซอง รายละ 5 ซองๆ ละ 20 บาท สำหรับเกษตรกร จำนวน 60 ราย ๆ เป็นเงิน 6,000 บาท

- ค่าวัสดุสาริตการทำน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 3,550 บาท

3) กิจกรรมการติดตามและประเมินผล

- ค่าอาหาร,อาหารว่างและน้ำดื่ม ในการออกติดตามและประเมินผล เป็นเงิน 1,100 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 31,000 บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกประเภทถ้วนเฉลี่ยได้ตามความเหมาะสม

9.2 แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน / กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี 2556-2557											
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต						↔						
3	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้และซื้อปัจจัยการผลิต						↔	↔					

9.3 การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

10. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น 31,000 บาท

11. แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

12. ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

12.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีพืชผักสวนครัวบริโภคตลอดปี

12.2 ผลกระทบ / ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษในการบริโภค

9. วิธีการดำเนินงาน

9.1 รายละเอียดโครงการ

1. กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบีวเวอร์เรีย จำนวน 120 ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มรายละเอียด 125 บาท/วัน จำนวน 1 มื้อ เป็นเงิน 15,000 บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์รายละเอียด 50 บาท เป็นเงิน 6,000 บาท
- ค่าป้ายไว้นิลชื่อโครงการ ขนาด1.5*3 ตารางเมตรละ 200 บาท เป็นเงิน 900 บาท
- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ 600 บาท จำนวน 4 ชั่วโมง เป็นเงิน 2,400 บาท

รวมเป็นเงิน 24,300 บาท

2. กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าข้าวสารเจ้า จำนวน 40 กก.ๆ ละ 35 บาท เป็นเงิน 1,400 บาท
- ค่าหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา จำนวน 12 ขวด.ๆ ละ 150 บาท เป็นเงิน 1,800 บาท
- ค่าถุงพลาสติกร้อน ขนาด 8*12 จำนวน 6 กก.ๆ ละ 100 บาท เป็นเงิน 600 บาท
- ค่ายารัด จำนวน 3 กก.ๆ ละ 120 บาท เป็นเงิน 360 บาท
- ค่าหม้อหุงข้าว ขนาด 5 ลิตร จำนวน 2 ใบ เป็นเงิน 6,000 บาท
- ค่าแอลกอฮอล์ 70 % จำนวน 2 ขวด ๆ ละ 100 บาท เป็นเงิน 200 บาท
- ค่าเข็มหมุด จำนวน 12 ห่อ ๆ ละ 10 เป็นเงิน 120 บาท
- ค่ากระบอกพ่นน้ำ จำนวน 6 อัน ๆ ละ 35 เป็นเงิน 210 บาท
- ค่าตราซั้ง ขนาด 1 กก จำนวน 2 อัน ๆ ละ 500 เป็นเงิน 1,000 บาท

รวมเป็นเงิน 11,690 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 35,990 บาท

9.2 แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน / กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี 256-2570											
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต						←→						
3	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้และซื้อปัจจัยการผลิต									←→			

9.3 การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

10. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น 35,990 บาท

11. แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

12. ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

12.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้

12.2 ผลกระทบ / ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีสุขภาพดี ลดความเสี่ยงในการใช้สารเคมี
- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในการซื้อสารเคมี

3. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ 105, กข6, พันธุ์เมือง)

1. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ 105, กข6, พันธุ์เมือง)

2. ภายใต้อำนาจ - แผนงานด้านการเกษตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง,
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3 หลักการและเหตุผล

ตำบลบึงนาเรียง เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา พื้นที่ประมาณ 8,040 ไร่ ส่วนใหญ่ เกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากหน่วยงานของทางราชการและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อเมล็ดพันธุ์จากเอกชนได้เมล็ดพันธุ์ที่คุณภาพต่ำ มีการปนของพันธุ์ข้าว และราคาสูงกว่าราคาทั่วไป

4 วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อให้เกษตรกรในตำบลบึงนาเรียงและพื้นที่ใกล้เคียงมีเมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพเพาะปลูก

4.2 เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรศูนย์ข้าวชุมชน/สมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

5 เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลบึงนาเรียง หมู่ 1-7 จำนวน 50 ราย พื้นที่ 150 ไร่

6 พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-7 ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

7 ระยะเวลาในการ

ปีงบประมาณ 2566-2570

8 แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ		ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี 2566-2570
-----	---------------------	--	------------------------------------

		ปริมาณ หน่วย วัด	ด.ก.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ขออนุมัติโครงการ	-	←	→										
2	ประชุมชี้แจงโครงการ	1 ครั้ง			←	→								
3	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	1 ครั้ง			←	→								
4	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-			←	→								
5	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอด ความรู้และปัจจัยการผลิต	-				←	→							
6	ถ่ายทอดความรู้และมอบปัจจัยการผลิตเกษตรกร	1 ครั้ง					←	→						
7	ติดตาม/สรุปผลการดำเนินงาน	6 ครั้ง												

9 วิธีการดำเนินงาน

9.1 รายละเอียดโครงการ

1 กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 50 ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มรายละเอียด 125 บาท/วัน จำนวน 1 วัน เป็นเงิน 6250 บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม รายละเอียด 50 บาท เป็นเงิน 2,500 บาท

- ค่าป้ายไวนิลชื่อโครงการ ขนาด 2x2.5 ตารางเมตรละ 150 บาท เป็นเงิน 750 บาท

- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ 600 บาท จำนวน 4 ชั่วโมง เป็นเงิน 2400 บาท

รวมเป็นเงิน 11,900 บาท

2 กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าต้นเมล็ดพันธุ์ข้าว ขาวดอกมะลิ 105 กก.ละ 26 บาท สำหรับเกษตรกร 50 รายๆละ 25 กก.
เป็นเงิน 32,500 บาท

-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว กข6 กก.ละ 23 บาท สำหรับเกษตรกร 50 รายๆละ 25 กก. เป็นเงิน 28,750 บาท

ค่าปุ๋ยเคมี เกษตรเป็นผู้ดำเนินการเอง

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกประเภท สามารถถัวเฉลี่ยได้ตามความจำเป็น

รวมเป็นเงิน 61,250บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 73,150 บาท

9.2 แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน/กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการปี 2566-2570											
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต												
2	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้												

9.3 การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

-องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

-ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

10 งบประมาณ

-รวมทั้งสิ้น 73,150 บาท

11 แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

12 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

12.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทน

- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นรายละ 2,000 บาท จำนวน 50 ราย คิดเป็นเงิน 100,000 บาท

12.2 ผลกระทบ/ผลผลิตโดยทางอ้อม

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลอิตี้อามีแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีและมีคุณภาพเพาะปลูก
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดี

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลบึงนาเรียง เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสถานภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต ๓ กลุ่ม ๆละ เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร ๕ ชั่วโมง ๗๕๐ บาท ๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐ บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน ๓ กลุ่ม ๗๕๐ บาท	เป็นเงิน	๓,๕๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต
๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต